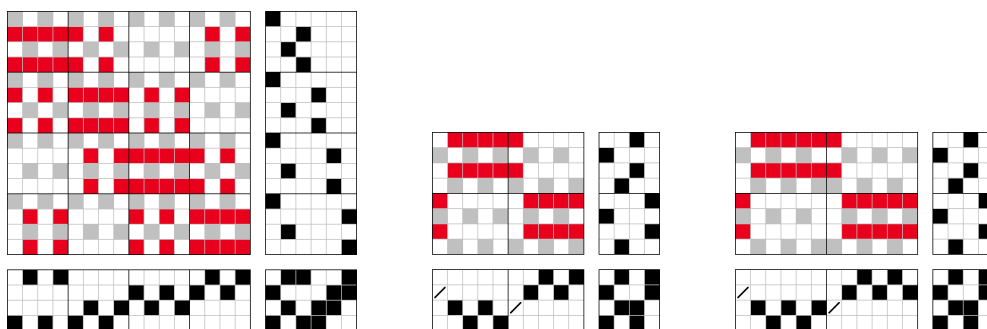

Avsnitt 8

Partimönster inredning

I menyn Omforma finns Partimönster inredning. Som namnet säger utvecklar vi här partimönstren genom att arbeta med inredningen. Det är oftast så som det beskrivs i vävböckerna.

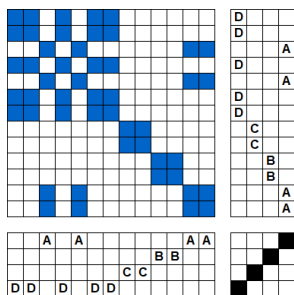
De förenklade drällarna kännetecknas av en tuskaftsbotten med ett mönsterinslag som floterar omväxlande på vävens rät- och avigsida. Det är framför allt dessa man utvecklar med hjälp av inredningen. Vi ser på bilderna av daldrällen och två varianter av halvdräll att det finns mer än två binderapparater. Här har jag bara ritat en rapport av varje parti. I halvdrällarna tar man sedan bort avbindetråden, utmärkt med / i solvningen, mellan partierna för att samma längd på alla flotteringarna.

Jag tycker det är intressant hur Per Esselius härleder halvdrällen ur daldrällen. Ett utdrag ur Per Esselius bindningslära.

Från standardtypen av daldräll kan man härleda mönsterformer för fyra skaft men med ett reducerat antal solvgrupper och trampgrupper. I s.k. tärningsväv skiljer sig bindetekniken såtillvida från daldräll att endast två solvgrupper komma till utförande – daldrällens första och tredje eller andra och fjärde – samt endast två motsvarande trampgrupper. Hos alltför breda mönsterfält avbinder man effektinslagen, liksom vid daldräll, medelst ett trådpar ur den andra solvgruppen. Hos en dylik ”halvdräll” sker avbindningen alltid på regelbundna avstånd och med en enda varpråd.

Vi börjar med daldrällen

Här en liten del i början av exemplet *Daldräll partimönster* som finns i programmets exempelmapp Exempel Standard 8 i Dokument | WeavePoint.

Partierna har fått bokstavsbezeichnungar.

I de flesta vävböcker kallas de parti 1, 2, 3, 4. Det är inte möjligt i programmet eftersom siffror betecknar skaft och trampor.

För att utveckla partimönstret till ett detaljmönster gör man en nyckel där man lägger in detaljinredningar för partierna i solvning och trampning. I en del fall också i uppknytningen. Nyckeln är en egen fil som man kan använda till andra partimönster.

Detaljsolvning för daldräll. Oftast ersätts varje ruta i partisolvningen med 4 varptrådar.

Parti 4=D

Parti 3=C

Parti 2=B

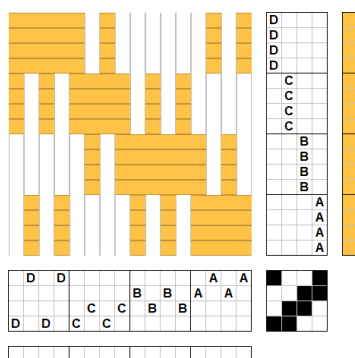
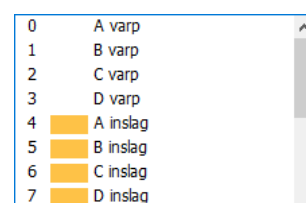
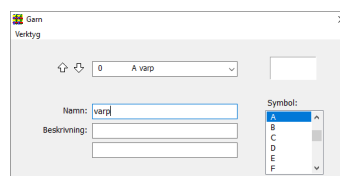
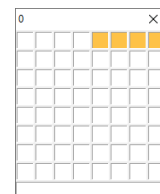
Parti 1=A

Att göra en nyckel

Partierna definieras med olika färgindex.

För att göra det hela tydligare gör vi en särskild palett, den kan sedan användas för andra nycklar. Den kommer att sparas med filen och kan hämtas från den. Man kan också utgå från den filen när man gör en ny nyckel.

1. Öppna ett nytt tomt mönster, 4 skaft och 4 trampor. I Inställningar | Rutnät markera Välj rutnät, 4 skaft och 4 trampor. Rutnätets linjer ljusgrå. Stödlinjer svarta.
2. Öppna en tom palett.
Det behövs fyra färger/index för varpens partier och fyra färger/index för inslagets partier. Vi gör en "guldknyckel" – vitt för varpen och guldgult för inslagen.
3. Vi ger färgerna namn och symboler A-D.
Garn | Garndialog.
Index 0-3: Namn varp, Symboler A-D
Index 4-7: Namn inslag, Symboler A-D
I Färgboxen ser man alla valen.
4. Färgsätt de fyra första varptrådarna med färg/index 0, därefter nästa fyra med index 1, etc. Färgsätt inslagen på samma sätt. Det kan vara svårt att se att man lagt in rätt, det visar sig när man solvar och ser bokstäverna!
5. Lägg in detaljsolvningarna.
6. Vi gör en nyckel utan tuskaftinslag. Lägg in fyra inslag i varje parti.
7. Rita in uppknytningen.
8. Spara nyckeln med t.ex namnet nyckel_daldräll_utan tuskaft.

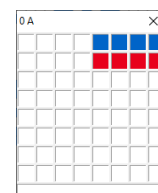
Den färdiga nyckeln.

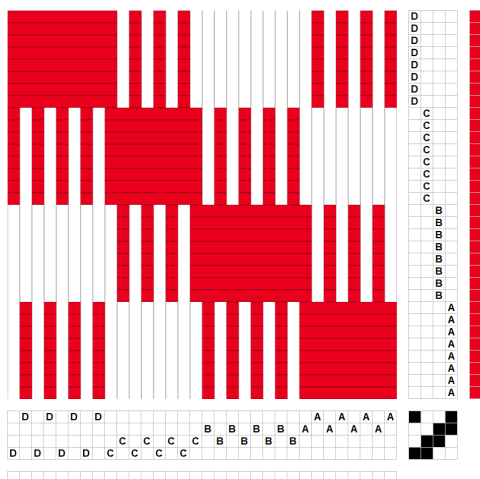
Det kan verka mycket arbete med att göra den, men nu är det lätt att göra andra nycklar med den här som utgångspunkt.

(Om man inte vill göra hela det här arbetet kan man naturligtvis använda åtta färger/index vilka som helst utan symboler)

Att använda nyckel

1. Öppna ditt eget partimönster eller "Daldräll partimönster" i Exempel Standard 8. I exemplet finns en palett som är planerad på samma sätt som nyckeln, men med en blå färgställning och en röd färgställning.
2. Omforma | Partimönster inredning. I dialogrutan markera Exakt och bläddra fram till den sparade nyckeln. OK.
Detalj-mönstret visas med de färger partimönstret har = blått.
Jag har därefter valt den röda färgställningen.

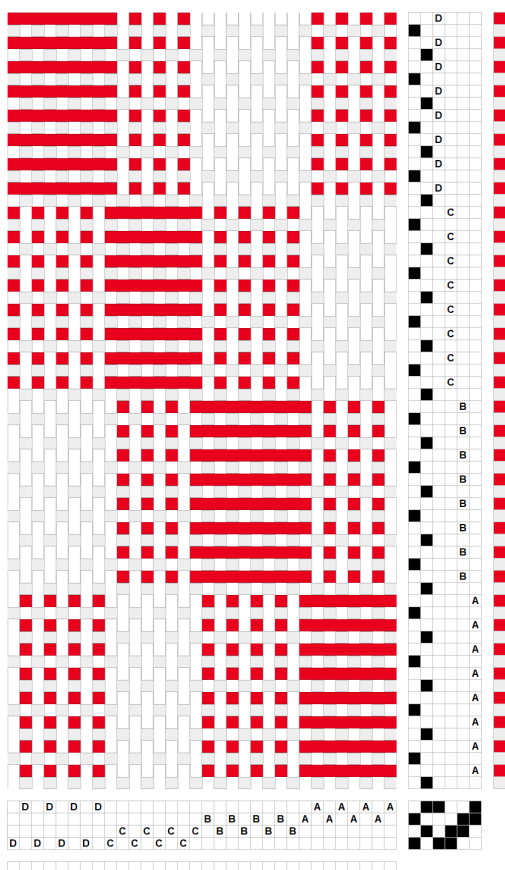
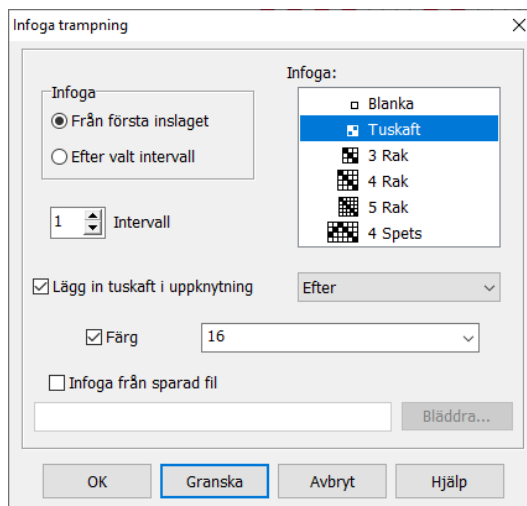

Eftersom färg/index i partimönstret har bokstavssymboler så visas de även här.

Nyckeln var utan tuskaftsinslagen. Det kan vara enklare när man väver att se det så här.

Att lägga till tuskaftsinslag

Omforma | Infoga trampning. Gör valen enligt dialogrutan på bilden. Jag valde att lägga till en färg index 16 som inte används tidigare. Den ändrar vi till ljus grå senare.

Uppgift

Gör en nyckel med tuskaftsinslag och utveckla partimönstret med den.

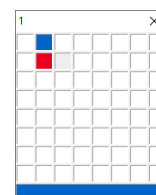
Om det finns en stor ruta i partimönstret måste mönstertrådarna bindas av. Man kan ta två av de trådar som finns i partiet, eller lägga till två extra trådar, och solva dem på de två skaft som inte används för partisolvningen.

I Vävmagasinet nr 2 2012 finns en daldrällsduk med en stor ruta där man använder avbindetrådar för att binda ner mönsterinslagen. I Vävmagasinet visas två olika sätt att solva avbindetrådarna. De ger helt olika utseenden – www.m-e.se/artiklar/daldrall.html.

Esselius skriver: I s.k. tärningsväv skiljer sig bindetekniken såtillvida från daldräll att endast två solvgrupper komma till utförande – daldrällens första och tredje eller andra och fjärde – samt endast två motsvarande trampgrupper.

Vi ser vad som händer om vi enbart använder två partier av de fyra och använder vår daldrällsnnyckel.

Här är det en enklare palett i partimönstret, två färgställningar och en grå för tuskaften i den röda färgställningen.

Uppgift

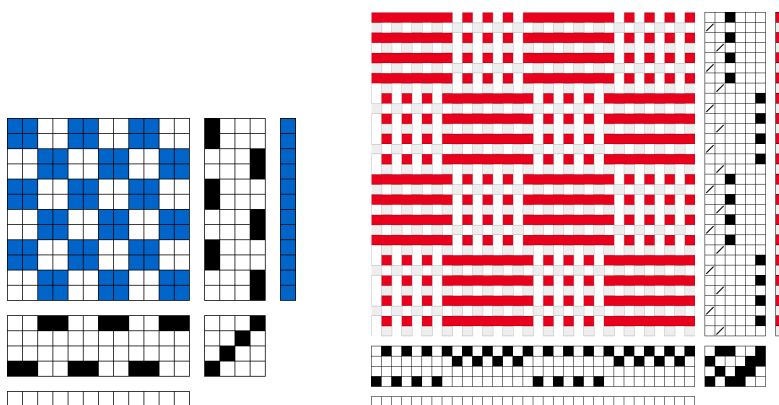
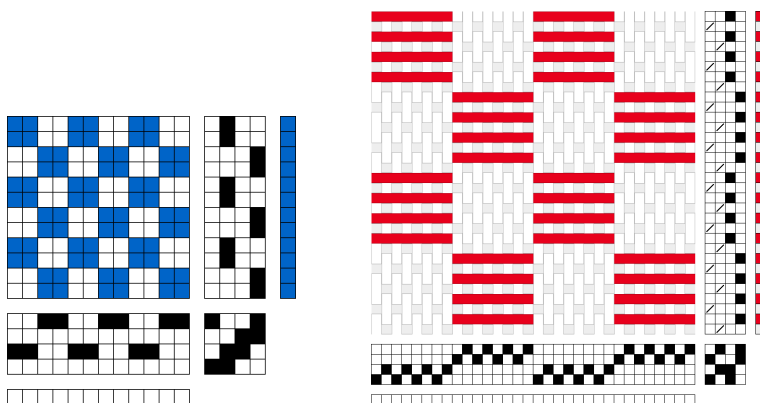
Gör ett par av kombinationerna. Följ beskrivningen ovan.

Här är det parti 1 och 3, som Esselius skriver och parti 1 och 4.

Jag har kortat ner trampningen

Ett par tips:

- ◆ I första exemplet är det bra att använda Omforma | Analysera trampningen annars blir det fel när man lägger till tuskaft och väljer Lägg in tuskaft i uppknytningen.
- ◆ När man kombinerar parti 1 och 2 tas ett skaft bort, man måste lägga till det för att tuskaften ska kunna läggas in på rätt sätt.

Kontrollera hur baksidan av tyget ser ut med Verktyg | Vänd tyget eller snabbknappen .

Det första exemplet med tärningsväv/plattväv liksom munkabälte går att utveckla med Partimönster bindning på ett enklare sätt. Det kommer i nästa avsnitt.

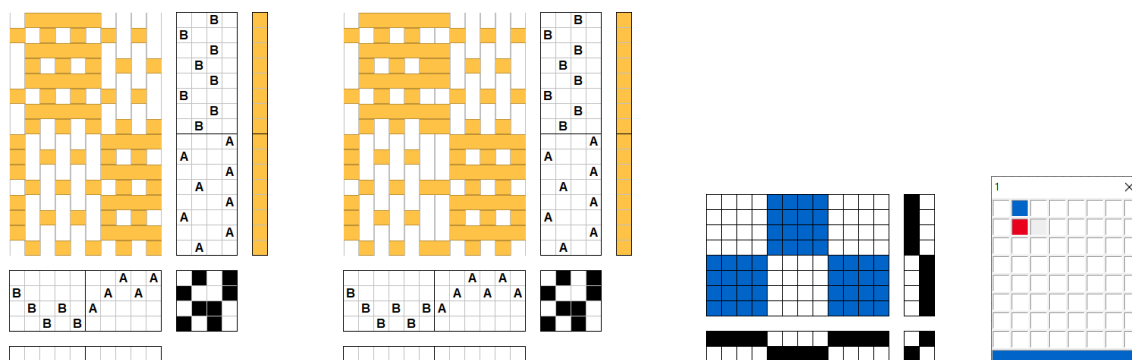
Lite mer finns att läsa här – Hur sätter man namn på en teknik?

www.m-e.se/artiklar/namn_1.html

Jag avslutar med två varianter av halvdräll. I daldrällen kunde vi få hur långa mönsterflotteringar som helst och fick binda av när de blev för långa. I halvdrällen binds de av med jämna mellanrum.

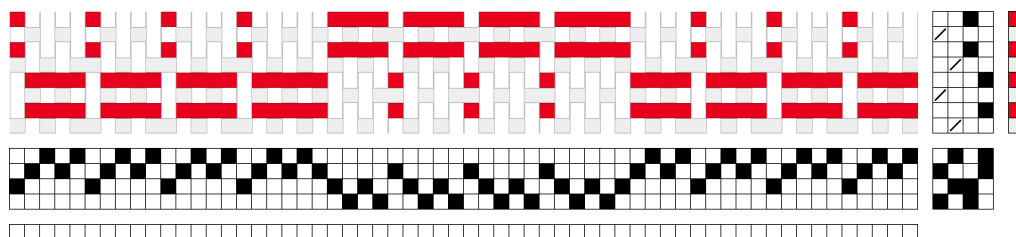
Den ena halvdrällen får ett tuskaftsfel, i den andra blir tuskaften rätt. Gemensamt för dem är att man tar bort avbindetråden mellan partierna. I nycklarna lägger jag in tuskaftsinslagen. Jämför nycklarna med exemplen i början av avsnittet.

1. Öppna ett nytt mönster. Fyra skaft och trampor.
Inställningar | Rutnät, 5 varptrådar, 8 inslag. Välj färger på rutnät och stöddlinjer.
2. Arkiv | Hämta delar, filen med daldrällsnyckeln och bocka för Färgpalett.
3. Lägg in färg/index 0=A på de fem första varptrådarna och färg/index 1=B på de följande fem. Åtta inslag färg/index 4=A och åtta inslag färg/index 5=B.
4. Rita in partisolvning och partitrampning. Se exemplen i början av avsnittet.
I nyckeln är det fyra mönsterinslag och tuskaftsinslag i varje parti. Spara nyckeln.
5. Gör en nyckel för det andra exemplet. Spara om den förra nyckeln med ett nytt namn.
Uppknytningen och trampningen är samma.
6. I Inställningar Rutnät ändra varptrådar till 6.
7. Justera färgerna i solvningen nu är det sex av varje färg/index.
8. Sudda ut den gamla solvningen – eller skriv över den.
9. Följ partisolvningen i det andra exemplet.

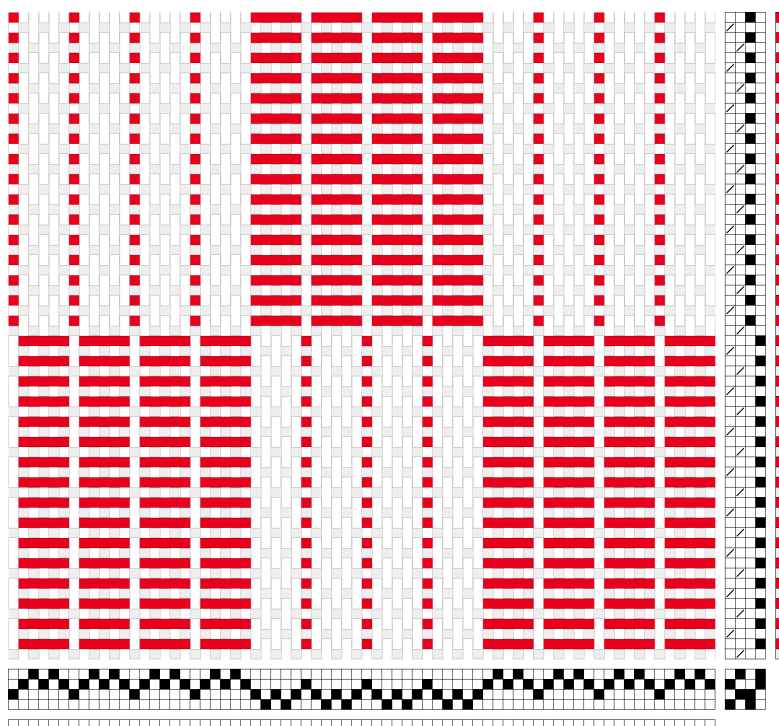
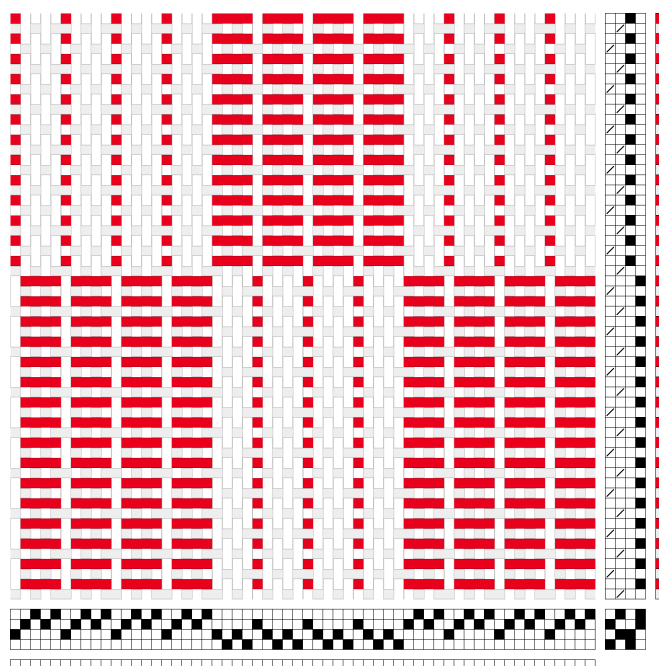

Halvdrällen är på två partier. Vi använder samma partimönster för båda halvdrällarna.

10. Öppna partimönstret. Spara med nytt namn.
11. Omforma | inredning, bläddra fram till den första nyckeln.
12. Byt färgställning till rött.
13. Färgsätt tuskaftsinslaget med grå färg.
Markera de två första färgerna, grått, rött, Upprepa dem.

14. Nu ser man att i rapportskarvarna blir flotteringarna över fem. Avbindetråden mellan ska tas bort. Ställ pekaren i solvningen på tråden som ska tas bort, Delete.
Gör på samma samma sätt i nästa rapportskarv.
15. Öppna partimönstret igen och gör samma sak med den andra nyckeln.

Jämtlandsdräll

På början av 2000-talet skrev Kerstin Fröberg en artikel i Riksvävarens medlemstidning Solvöгат där hon undersökte hur amerikanska vävprogram översatte ett partimönster till jämtlandsdräll. Svaret blev ungefär som "Får en bofink se ut hur som helst!"

Det fick mig att skriva en svarsartikel om hur det blev om man använde WeavePoint.

Kerstins artikel – www.bergdalaspinnhus.com/artiklar/crackle-sv.html

Min finns som pdf – www.m-e.se/pdf/jamtlandsdrall_2002.pdf

Testa att utveckla en jämtlandsdräll.

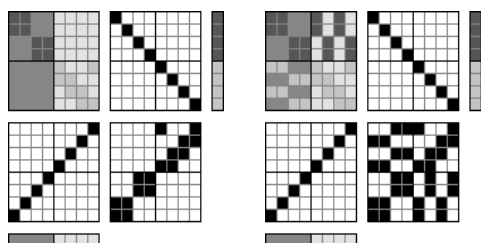
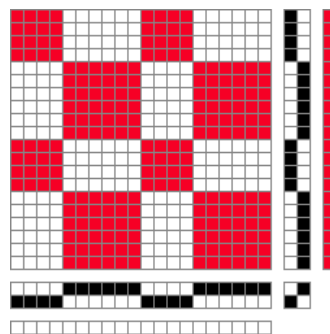
I en äldre upplaga av handboken för WeavePoint hade jag en beskrivning där man lägger in flera olika bindningar i ett partimönster. Testa med andra partimönster och bindningar.

Fler än två bindningar i partimönstret

Möjligheten att lägga in flera olika effekter i mönstret med hjälp av nycklar kan man utnyttja på olika sätt.

I en tysk bindningslära från 1952, Hauptmann, Gewebetechnik, finns ett antal vävnader som är sammansatta av kypert, rips, panama och tuskaft på olika sätt för att ge tyget ett rutigt utseende.

Om man i det här partimönstret vill ha en kypert i de stora mörka rutorna, en panama i de små mörka rutorna samt varp- och inslagsrips i de vita rutorna kan man göra det med hjälp av en detaljinredningsmall. Det är naturligtvis relativt enkelt att rita in bindningarna direkt – fördelen med en mall är att man kan använda den till fler partimönster och testa andra proportioner mellan rutorna.

I den vänstra mallen är kypert (för den stora mörka rutan, parti 1) och panama (för den mindre mörka rutan, parti 2) inritade i solvning, trampning och uppknytning.

Om man inte riktigt vet, eller inte bestämt sig för, hur de vita partierna ska se ut kan man använda mallen som den är och efter att ha använt Partimönster inredning rita in bindningar direkt i bindemönstret. Är det då något man vill använda i framtiden kan man ta den uppknytningen och lägga in i mallen. Så har den högra mallen kommit till.

